

T.B.A.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 17449
Tarih : 16.03.2022

TÜRKİYE MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

“Halk Kütüphanelerinin Hizmet Niteliğinin İyileştirilmesi ve Çalışma Koşullarının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi” gerekçeleri ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim. 16.03.2022

Kemal BÜLBÜL
Antalya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 16 Mart 2022	Esas No: 2/4303

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
16 Mart 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
16 Mart 2022
No. 984379
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Halk kütüphanelerinde çalışan personel sayıları ve nitelikleri önemli sorunlardan bir tanesidir. Bazı kütüphaneler tek personelle çalıştırılmaktadır. İller veya bölgeler arasında dengesiz bir personel dağılımı ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır. Aynı ilin bazı ilçelerinde birden fazla kütüphaneci varken bazılarında hiç bulunmamaktadır. Halk kütüphaneleri Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak hizmet vermektedir. Bakanlık tarafından halk kütüphanelerinin ihtiyacını karşılayacak oranda, öncelikle Bilgi ve Belge Yönetimi bölümü mezunu personel olmak üzere, yeterli istihdam sağlanmamaktadır. Yeni ataması yapılan personel genelde taşrada yeterli elemanı olmayan taşra kütüphanelerine gönderilmektedir. Bu da yeni atanan kişinin bocalamasına, daha mesleğinin başında hayal kırıklığına uğramasına yol açmaktadır. Halk Kütüphanelerinde düzenli bir hizmet içi eğitim verilmemektedir. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü'nde hizmet içi eğitimi yürütecek, sürekli hale getirebilecek bir birime ihtiyaç duyulmaktadır. Ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurulabilmesi için gerekli destek (bütçe, eğitim, altyapı vs.) verilmemektedir. Bakanlık gerek kendisi mesleki yayın yaparak gerekse mevcut mesleki yayınlara kütüphanecilerin rahatça erişebilmesini sağlayarak kütüphanecilerin bilgilerinin güncellenmesine ön ayak olmalıdır. Bu anlamda öncelikle halk kütüphanelerinde çalışan ve bugüne kadar hiç hizmet içi eğitim almamış kütüphanecilere eğitim verilmelidir. Mesleğe alımda son dönemde kadrolu yerine sözleşmeli personel alımı tercih edilmektedir. En son ataması yapılan 200 kütüphaneci sözleşmeli olarak kütüphanelerde çalışmaktadır. Atamalarda mülakat uygulanmakta ve bu uygulama birçok haksızlığa yol açmaktadır. Birkaç yıl öncesine kadar görevde yükselme sınavları sadece yazılı olarak yapılmaktayken, artık mülakat yöntemi de uygulanmaktadır. Çalışanların çoğu siyasi Saiklerle görevde yükselme sınavlarının mülakatlarında elenmektedir. Görevde yükselme ve unvan değişikliği ve sınavları yapılırken objektif ölçütlere göre hareket edilmesi gerekmektedir. Bu sınavlarda mülakat şartı kaldırılmalıdır. Bakanlığın 2017 yılı istatistik verilerine göre ülkemizde toplam çocuk kütüphaneleri de dâhil olmak üzere 1.146 Halk Kütüphanesi bulunmaktadır. Ancak bu kütüphanelerin içinde tek personelle hizmet veren, geçici kapalı durumda olan birçok kütüphane bulunmaktadır. Kütüphane çalışanlarının özlük hakları yetersiz, sosyal hakları ada neredeyse yok denecek kadar azdır. Kütüphane çalışanları servis, yemek, kreş, lojman ve buna benzer imkânların hiçbirinden faydalanmamaktadırlar. Tayin ve

yer değiştirmelerde herkesin hakkını gözeten adil bir sistem uygulanmamaktadır. Yer değiştirme isteyen kişinin kimliği, üye olduğu sendika veya dünya görüşü bu tayinlerde ölçütler olarak görölmektedir. Birçok çalışan haksızlığa maruz kalmaktadır. Kütüphanelerin kullanıcıları genelde çocuklardan oluştuğu için psikolojik sorunlu kişilerin kütüphanelerde görevlendirilmemesi gerekmektedir. Son yapılan toplu sözleşme ile Halk Kütüphanelerinde çalışan personele hafta sonu fazla çalışmalarının karşılığı olarak mesai ücreti ödenmesi kararlaştırılmıştır. Halk kütüphanelerinde çalışan memurlara, saat başı fazla çalışmalarının karşılığı olarak belirlenen ücretin üç katına kadar ödeme yapılabileceği karara bağlanmıştır. Bu ücret son derece düşüktür, vergiler düşöldükten sonra bir çalışanın eline yaklaşık 45,00 TL geçmektedir. Fazla mesai ücretinin yükseltilmesi gerekmektedir. Türkiye’de halk kütüphanelerinin 24 saat açık kalmasını ve hizmet vermesini gerekli, gerçekçi, sürdürölebilir, ekonomik ve doğru bulmuyoruz. Halk kütüphanesi araştırma kütüphanesi değildir. Halk kütüphanesi halkın güncel, eğitim, kültürel ve boş zamanlarla ilgili bilgi gereksinimlerini karşılayan bir kuruluştur. Bu anlamda düşünöldüğünde 24 saat açık kalmasına gerek yoktur. Ayrıca zaten yetersiz olan personel sayısıyla gece hizmet vermek asıl verilmesi gereken hizmette aksamalara sebep olacaktır. Tüm bu sebeplere ek olarak gece çalışacak personelin can güvenliğinin bu koşullarda sağlanamayacağı da işin başka bir boyutudur. Kütüphanecilerin zam ve tazminat oranları lise ve iki yıllık yüksek okul mezunlarıyla eş değer tutulmaktadır. Oysaki halk kütüphanelerinde çalışan kütüphaneci personel dört yıllık lisans mezunudur. Bakanlıkta kendilerine emsal olan unvanlarla aynı, yasal hakları olmasına rağmen, zam ve tazminat oranlarından yararlanmamaktadırlar. Son dönemde gündemde olan bazı meslek gruplarına verilmesi düşünölen 3600 ek gösterge oranı, halk kütüphanelerinde çalışan kariyer meslek grubunda olan personele de uygulanmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile halk kütüphanelerinin hizmet niteliğinin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Bu madde ile il ve ilçe halk kütüphanelerinde çalışacak personel sayısının hizmet gereksinimlerini karşılayacak düzeyde olması, görevde yükselme ve unvan değişikliğinin liyakat esasına göre gerçekleştirilmesi ve destek personelinin temini ile ilgili esasların tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- İl ve ilçe halk kütüphanelerinde görev yapan meslek personelinin, her yıl en az on beş gün süre ile, güncel gelişmeleri gözeterek şekilde hazırlanan kapsamı Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü'nce hazırlanacak hizmet içi eğitim programlarının sürdürülebilir bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Bu madde ile il ve ilçe halk kütüphanelerinde çalışan personelin mesai saatleri ve fazla mesaisi ile ilgili yeni bir düzenlemeye gidilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Bu madde ile il ve ilçe halk kütüphanelerinde çalışan personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi için herhangi bir vergiye tabi tutulmayan fazla çalışma ücreti ödenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 6- Bu madde ile il ve ilçe halk kütüphanelerinde çalışan personele Kültür ve Turizm Uzmanlarına uygulanan ek gösterge rakamları uygulanması talep edilmektedir.

MADDE 7- Yürürlük maddesidir.

MADDE 8- Yürütme maddesidir.

HALK KÜTÜPHANELERİNİN HİZMET NİTELİĞİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ VE ÇALIŞMA KOŞULLARININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; yerel, ulusal ve evrensel kültür mirasının gelecek nesillere aktarılması ve bilgiye ulaşımın yaygınlaştırılması hedefleri doğrultusunda kültür ve fikir ürünlerini derlemeyi ve okuyucular ile ücretsiz olarak buluşturmayı hedefleyen halk kütüphanelerinin hizmet niteliğinin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesidir.

(2) Bu Kanun, birinci fıkrafta belirlenen amaçlar doğrultusunda, halk kütüphanelerinin çalışma esaslarına ve personel istihdam politikasına ilişkin düzenlemeleri kapsar.

İstihdam planlaması ve liyakat

MADDE 2- (1) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde çalışacak personel sayısı, il ve ilçe nüfusları dikkate alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğünce belirlenir. Öğrenci sayısının il veya ilçe nüfusuna oranının yüksek olduğu ya da mevsimsel olarak nüfusu önemli ölçüde değişkenlik gösteren yerlerde personel sayısının hizmet gereksinimlerini karşılayacak düzeyde olması öncelikle gözetilir.

(2) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde, kütüphanecilik hizmetleri, en az dört yıllık lisans eğitimi veren bilgi ve belge yönetimi bölümlerinden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumu programlarından mezun olanlarca görülür. Bu personel, mesleğe, Kamu Personel Seçme Sınavı ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılacak mesleki bilgiyi ölçen, yazılı, özel yarışma sınavı ile alınır. Mesleğe alımda ayrıca sözlü sınav/mülakat yapılmaz. Mesleğe alım aşamasında adaylara özel yarışma sınavının yanı sıra çocuklar ile iletişim yeteneklerini ve hizmetin diğer gerekliliklerine uygunluğu ölçmeye yönelik bir psikoteknik test de uygulanır.

(3) İl ve ilçe halk kütüphaneleri bünyesinde yapılacak görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarında sözlü sınav/mülakat yapılmaz. Bu sınavlar, yazılı olmak koşuluyla, meslek bilgisini ve genel kültürü ölçecek biçimde hazırlanır.

(4) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde, kütüphanecilik hizmetlerinden ayrı olarak destek hizmetlerini görmek üzere, birinci fıkrafta belirlenen ölçütler gözetilerek yeterli sayıda destek hizmeti personeli de görevlendirilir.

Hizmet içi eğitim ve mesleki yayınlar

MADDE 3- (1) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde görev yapan meslek personelinin, her yıl en az on beş gün süre ile, kapsamı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğünce hazırlanacak bir hizmet içi eğitim programına katılması zorunludur.

(2) Hizmet içi eğitim programı, kütüphanecilik alanındaki güncel gelişmeleri gözeterek biçimde hazırlanır.

(3) Kültür ve Turizm Bakanlığı, il ve ilçe halk kütüphanelerinde görev yapan meslek personelinin, mesleği ile ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemesine ve teknik bilgiye ulaşmasına olanak sağlamak amacıyla kitap ve süreli yayın benzeri basılı yapıtlar üretmek ve bunları tüm il ve ilçe halk kütüphanelerine göndermekle yükümlüdür.

(4) İl ve ilçe halk kütüphanelerine yönelik hizmet içi eğitim programları ve yayım faaliyetleri Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan özel bir hizmet içi eğitim çalışma grubu tarafından yürütülür.

Çalışma saatleri

MADDE 4- (1) İl ve ilçe halk kütüphaneleri, hafta içi 09:00-18:00, hafta sonu 10:00-20:00 saatleri arasında faaliyet gösterir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen çalışma saatleri, sınav dönemlerinde en az on okuyucunun yazılı istemi üzerine il ve ilçe halk kütüphanesi müdürünün kararıyla değiştirilebilir.

Fazla mesai ücreti

MADDE 5- (1) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde görev yapan meslek personeline, ayda elli saati ve bir yılda altı ayı geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin beş katını aşmamak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenen çalışma süresi, miktar, usul ve esaslar dâhilinde fazla çalışma ücreti ödenebilir. Bu ödeme, herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Ek gösterge rakamları

MADDE 6- (1) İl ve ilçe halk kütüphanelerinde görev yapan meslek personeline, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin "I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (g) bendi kapsamında Kültür ve Turizm Uzmanlarına uygulanan ek gösterge rakamları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 7- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.